

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII., Dembinszky-u 4.

földsz. 5.

Kéziratok és előfizetési díjak ide
küldendők.

Megjelenik minden hó

5-én és 20-án.

PINCZÉR-MUNKÁS

a magyarországi pincérek gazdasági és társadalmi szakközlönye.

Előfizetési díjak:

Egész évre 5 kor. — f.

Félévre . . . 2 „ 50 „

Negyedévre 1 „ 30 „

Kéziratok vissza nem
adatnak. Névtelen leve-
lekre nem válaszolunk.

Felelős szerkesztő: NEUMANN IZIDOR.

Szerkesztő: BOOR JENŐ.



50.

Gyászjelentés.

A gyásznak és kegyeletnek szenteljük lapunk első sorait. A kegyetlen halál váratlan csapással sujtotta felelős szerkesztőnk, de egyuttal lapunkat is. Az áldozatot, melyet az „örök kaszás“ az egyszer magának követelt, felelős szerkesztőnk édes anyját, kit folyó hó 8-án három napi kínos szenvedés után, életének 42. évében kísértünk örök nyugalmaiba, — mindnyájan siratjuk. A gyászoló család a hű hitvest, a szerető szülőt, lapunk az anyagi támogatót és megalapítót vesztette el örökre. Anyagi támogatásával ő tette lehetővé lapunknak, hogy felvehettük az igazi harcot a pincérek szent ügyéért a mai léhaságba merült ellenséges viszonyok közepette. Most, hogy elköltözött oda, honnan nincsen többé visszatérés, a kegyelet jeléül kötelességünknek tartjuk ezt olvasóinknak bejelenteni, tisztelettel adózva emlékének.

* * *

Lapunk felelős szerkesztője, mindama elvbarátainak és munkástársainak, kik a gyászesetből kifolyólag neki személyesen vagy írásban fejezték ki részvételüket, ezuton mond hálás köszönetet.

Ugyancsak a gyászesetből kifolyólag tudatjuk öntudatos szaktársainkkal, hogy lapunk jelen száma csak négy oldal terjedelemben jelenhetett meg, továbbá értesítjük előfizetőinket, hogy következő számunk a *M. O. P. E.* közgyűlése után, mely május 9-én tartatik meg, fog majd megjelenni.

A szerkesztőség.

Tavaszi hadgyakorlat.

Az ki katona volt jól tudja, hogy tavasszal megkezdődnek a hadgyakorlatok. A vezérkar által szépen előre kicirkalmazott gyakorlati terepen fölállítják az ellenfeleket és megkezdődik a nagy ütközetek markirozása. És a míg a hős érdemrendes táborkar látcsöveken vizsgálja a harcoló csapatok mozdulatait, addig az agyonhajszolt legénység térdenállva vagy hasonfekve durrogatja a Manlicher és Krupp-féle gyilkoló gépfegyverekből ezerszámra a vak töltéseket. A komédia kimenetele vagyis a győzelem épügy, mint az egész játék — előre meghatározott parancsra történik.

A „Magyar Országos Pincér Egyesület“ vezérkara is elrendelte a tavaszi hadgyakorlatot, melyet május 9-én tisztújító közgyűlés cím alatt fog megtartani. A csapatok a vezérkarral, élén *Olmosi József* táborszernagygyal, a *Reisner-féle* kaszárnnyából fognak felvonulni a harctérre: az

„Országos Iparegyesület“ helyiségébe és megkezdődik a játék az alapszabályok Dienstreglementje szerint, magyar vezényszóval. — A vaklövés, a Manlicher és Krupp-féle fegyverek helyett, a *közvetlen szavazás* fegyverével fognak történni. (Alapszabály 38. §.)

Am itt a fegyvereket csak részben kezeli a legénység, a nagy többséget a vezérkar veszi birtokába a rablóvilágból vett mondással: *szavazati jog átruházás vagy munkából kidobás*, mely ráijesztés mindég meghozza nekik a kívánt sikert (lévén ők főpincér urak). A rabolt fegyverrel biztosítják maguknak időről időre öldöklő működésüket, mely meghozza nekik a jól megérdemelt (?) kitüntetéset és a fentről jövő megelégedés nyilvánítást, a legénységnek ellenben kizsákmányolást eredményez.

Ezzel a középkorból meghagyott fegyverrel győznek, mert a pincérmunkás nincs birtokában a modern Manlicher fegyvernek, az öntudatnak. Ettől a fegyvertől megfutamodik minden zsvány ellenség. Hiányzik a pincérségből a férfias bátorság — az önérzet — és így az első utonállótól megijed ki üres revolvert szegez mellének és *átruházza szavazati jogát*, lemond önrendelkezési jogáról, gyámság alá helyezi nemcsak önmagát, hanem több ezer embertársát, *egy érdekcsoport klikk uralmának*, mely érdekcsoport elnyomója a pincérmunkás gazdasági harcának.

Egy kevés öntudatot követelünk mi azoktól — kik szavazati joggal rendelkeznek — hogy bátran, önérzetes férfiakhöz méltóan maguk döntsenek a közeli közgyűlésen, a mint azt az összeség érdeke megkívánja.

Ne legyen az ideai közgyűlés haszontalan *komédia*, hanem igazi *csata*, ahol az öntudatnak kell győzni és a bornirtságnak kell elrendelni, hogy — Rückwärtskonzentrierung.

A proletariátus.

Meg kell állapítani azt a jelenséget, mely horderejével mindent tulszárnyal: hogy a proletariátus fejlődik számban, egységben és öntudatban. A munkásoknak, az alkalmazottaknak akik megsaporodtak és akik jobban vannak már szervezve, jelenleg van egy ideáljuk. Ők nemcsak segíteni akarnak a mai társadalom leggonoszabb hibáin, hanem ők egy társadalmi

rendet akarnak teremteni, mely egy más elven alapul. A személyi és tőke-tulajdon helyébe, mely az emberek egyik részének megadja az uralmat a másik rész fölött, ők a termelés közösségét akarják tenni, az egyetemes munkásegylet egy rendszerét, mely minden embertől jogosan egy-egy munkástársat csinál. Így gondolkodásokat a polgári osztály gondolkodásától és politikai mozgalmukat a polgári osztály mozgalmától különválasztották. Kommunisztikus eszményük szolgálatába a tulajdon szervezésüket állították, egy osztályszervezést, a munkásegyletek növekedő hatalmát és a nagyobbodó részesedést a politikai hatalomban, melyet az államtól vagy az államban maguknak meghódítottak. Ebben az általános első gondolatban a szociálisták mind meg egyeznek. Ők a proletariátus növekedését különböző okoknak tulajdoníthatják vagy inkább ugyanazokat az okokat különbözőképen értékelhetik. Ők a dolog súlyát vagy a gazdasági, vagy a politikai akcióba helyezhetik. De mindannyian bizonyítják, hogy épen a tőke evolúciója, melyet a nagyipar fejt ki, szükséges volt és a proletárok megfelelő mozgalmak révén lettek a ma folyton növekvő erővé, mely hivatva van az egész rendszert megváltoztatni. A szociálisták összetűznek az osztályháború terjedelmé és formája fölött is, mely háborút a proletariátusnak kell viselni. Vannak, akik azt kívánják, hogy lehetőleg ne elegyedjen viszálykodásaiba annak a társadalomnak, melyet el kell pusztítani, ellenben gyűjtse össze egész enerzsiáját a döntő és felszabadító tette. Mások meg azt hiszik, hogy már ma kell nagy világtörténelmi hivatását teljesítenie. Emlékezzünk Lassalle szavaira: A proletariátus az a szikla, amelyen a jövő temploma fölépül. Ezt meg lehet tolni azzal: De nemcsak ennyi, hanem a proletariátus az a szikla, melyen ma a reakció erői megtörnek. (Kautsky). — Én meg azt mondanám, hogy ez nem épen szikla, egy szilárd és mozdulatlan hatalom. Hanem inkább egy összefüggő, tevékeny erő, mely minden nagy mozgalmakba keveredik, anélkül, hogy önmagát elveszítene és mely gyarapszik erőben az egyetemes élet révén.

De bármily nagyra becsüljük is a proletariátus osztálymozgalmának megasságát meg kiterjedését, mindnyájan önálló hatalomnak tekintjük. Marx döntő érdeme és talán az egyetlen, mely a kritika minden támadásának és az idő minden súlyos csapásának ellentáll: hogy a szociális ideát és a munkásmozgalmat egymáshoz közel hozta és összefűzte. A 19. század első harmadában gyakorolta magát a proletariátus ereje, kifejlődött és harcolt a tőke agyonzúzó hatalma ellen; de nem volt a cél tudatában, mely felé iparkodott, nem tudta, hogy a tulajdonnak kommunisztikus alakja az ő iparkodásának befejezése és betetőzése. Másrészt a szociálisták sem tudta, hogy a munkásmozgalmakban rejlik élő megvalósulása, konkrét és történelmi ereje. Marxé a dicsőség, mert a legtisztábban és a leghatásosabban ő járt elől mindazok között, akik a munkásmozgalmakban az empirizmussal és a szociális teóriában az utópiával végeztek. Azóta szociálisták és proletariátus elválaszthatatlanok: a szociálisták az ő ideáját csak a proletariátus győzedelmével és a proletariátus az ő egész létét csak a szociálisták győzedelmével fogja diadalra vinni.

A mindinkább sürgető kérdésre: hogy fog a szociálisták megvalósulni? most ez a felelet: a proletariátus növekedése által, mely azután vele egyesül. Ez az első és lényeges felelet és aki ezt nem fogja fel teljes és igaz értelemben, az föltétlenül kívül áll a szo-

ciális élet- és gondolkörön. Akármilyen általános is ez a felelet, azért mégsem tartalmatlan, mert mindegyiküket arra kötelez, hogy a proletariátus gondolaterejét, szervezetét, mozgalmát és életét fokozzuk. Továbbá bizonyos értelemben véve az egyetlen igaz felelet. Mi nem tudjuk határozottan megmondani, hogy miféle egyes eszközökkel, milyen határozott formában és mely pillanatban fog a szociális és politikai mozgalom a kommunizmusban befejeződni. De az bizonyos, hogy minden, ami az értelmi, a gazdasági és politikai erejét a proletariátus osztálynak növeli, ezt az evolúciót sietteteti és a mozgalmat étellel gazdagítja, bővíti és mélyíti.

Irta Jean Jaurès.

S Z E M L E.

A Reisner kávéház. A Reisner kávéház, illetve *MOPE* végre valahára megmozdult és széjjel küldte III. évi rendes tisztújító közgyűlésének meghívóit. A pincérségnek ezen lomha testrésze, mely igazán ünnepesen reprezentálja a magyar társadalomnak spekulációkra épített egyesületeit, melynek tápláléka a hazugság és szemfényvesztés, ezen lomha intézmény tehát végre megmozdult, hogy leszámoljon a nyilvánosság előtt működéséről (?). A miként a magyar társadalom majdnem minden hivatalos intézetében a hon nevében bögnek a nagy urak és az ország érdekében nem történik semmi, azonképp a *MOPE*-ben is a pincérek nevében történik, pirulás nélkül, a bögs, de érettük semmit sem tesznek.

Még ma is sok pincér van ki azt hiszi, hogy az ideai közgyűlés meg fogja hozni a nagy lármával hirdett reformokat. *A nem szervezett munkásság* egyesületek közül, bátran állítjuk, a pincérek országos egyesülete az, mely a legtöbb szociális reformokat igéri és hazudja, ám vezetősége jobban irtózik ezektől mint maguk a munkaadók. És ez a szellem a vezetőségben nem fog változni. Mi kik az öntudatos pincérek véleményét képviseljük, nyugodtan várjuk a Reisner kávéház, illetve a *MOPE* közgyűlését. A vezetőségnek sem programja, sem iránya, csupán esetleg egyes személyei fognak változni.

Hivatlan prókátor. Van egy régi magyar közmondás, mely itt le nem írható őszinteséggel szól a hivatlan prókátorok fizetéséről. Egy ilyen hivatlan prókátor *dr. Gyenes Manó* ur is, a *MOPE* ügyvédje (ugy hívják, hogy jogtanácsos) ki híven a magyar ügyvédek többségének polgári típusához, előszeretettel olyan dolgokba is mártja az orrát, melyhez egészséges körülmények között semmi köze. Arról van szó, hogy a jogtanácsos ur, gondolva egy merészet, felkullogott a vár Országház utca 30. szám alatti belügyminisztérium pálotába, hogy ha lehet megakadályozza a *budapesti pincérek* öntudatos része által benyújtott alapszabályok jóváhagyását, melyek ott fönt fekszenek. Lehet, hogy Gyenes Manó prókátor saját m. kir. esztől bicegett fel, lehet, hogy a *MOPE* jajgatása ösztökélte, az öntudatos pincérek nevében mondjuk — nekünk mellékes, hisz lényegünk nem a tapogatózás, hanem a nyílt harc. Mi nem járkálunk lábujjhegyen és különben sem foglalkoznánk ezzel a kicsinyes dologgal, csupán jellemezni óhajtjuk, hogy a XX. században még mindig léteznek esküt letett, jogvégzett szürke emberek, kik jó pénzért szívesen vállalkoznak arra, hogy a kor kerekét hátrafelé fordítsák. Hát bizony Gyenes Manó biztos lehet

abban, hogy a szakegyesület nem a jogtanácsosok érdekében fog alakulni és mi a hivatlan prókátorokat ama régi magyar közmondás szerint fizetjük.

A Gambrinus titkaiból. Ki ne ismerné Neményi Béla a Teréz-köruti Gambrinus sörcsarnok vendéglősét, ki a cs. és kir. rezes bandák bombardóinak hangjai mellett szerez dicsőséget és hírnevet a magyar vendéglős iparnak. Valamikor nem is olyan régen főpinczér volt ugyanott, hol most tulajdonos, a minden sörök királyának, Gambrinusnak csarnokában. **Neményi Béla** vendéglős ur állandóan 12 éthordót foglalkoztat. Fizetés a munkakönyvek szerint egy hónapban à 24 korona. A munkábalépésnél azonban *ígérve* télen 8, nyáron 12 forint. Ebből le lesz vonva minden hónapban az ablaktisztításért, az étlapírásért (hectograph) stb. stb. majdnem egész 3 forint. Neményi uram fizet tehát **a valóságban** egy éthordónak egy hónapra télen 5, nyáron 8 magyar forintot és egynehány magyar krajczárt. Ha még megtudjuk, hogy a munkaközben véletlenül eltört edényeket N. ur munkásainak béréből borsós árban lehuzza, megértjük, hogy mért nem kapnak egyesek majdnem semmi fizetést. Lakás, reggeli és ebéd nincs, csupán vacsorának nevezett menage. Mindennap másik két ember szolgálatot teljesít, azaz reggel 8-tól éjjel 1 óráig huzza az igát. Bepillantva a „*Gambrinus*” tükörelablakain, a páncélos alakokkal bepiktorozott oszlopcsarnokban, akárcsak mint a régi róma patricius és plebejus korszakának *cellariusai* úgy járkálnak a XX. század frakkba bjtatott sápadt bérrabszolgái — a pincérek. Neményi ur is, míg bérrabszolga volt dolgozott, mióta munkaadó és tagja a szegény budapesti vendéglősök ipartársulatának, szintén dolgozik ugyan — de a maga nemében. Hisz dolgozni mindnyájan dolgoznak ők — a XX. század modern rabszolgatartói, ők, a pincérverejték csendes oceánjának admirálisai! Csak dolgozzanak! Egyszer csak majd ütni fog a 12-ik óra, lesz még ünnep Magyarországon.

Egy szolgálati szerződés. Épp úgy mint a malomban, a gyárban, a réten és a bányában, a fényesre csiszolt fakockás étteremben is rabszolgák dolgoznak. Drechsler Béla Andrassy-uti vendéglőjének éthordó rabszolgáiról irtunk mult számunkban és ugylátszik nem minden eredmény nélkül. Az általunk leleplezett nyomoruságos munkafeltételek megcáfolására *Schuller Ferenc* főpincér szaktársunk a következő szolgálati szerződést bocsájtotta rendelkezésünkre — közérdekből.

Szolgálati szerződés.

Megkötöttem a mai napon Schuller Ferenc főpincér és X. Y. éthordó között.

En, alulírott sajátkezű irásommal kijelentem, hogy állást a következő feltételekkel elfogadom.

Azon lekötöttségemmel, hogy igyekezni fogok minden tekintetben józanul és pontosan megfelelni és az alatt megnevezett időre, ugymint a többi feltételekkel állásomban maradni.

1. Belégyezem abba, hogy Schuller Ferenc főpincér az április és május hóra járó fizetésemet nevére a Hazai takarékpénztárba elhelyezi és ezen felül külön a saison végével (a saison tartalma: április hó 1-től szeptember hó 15-ig kötelező) 60.— szóval Hatvan koronát, mint saison-pótlékot nekem kilizetni tartozik.

2. Azon esetben, ha alulírott állásának meg nem felelne, vagy hibákat követne el, úgy a főpincérnek jogában áll a fenti megnevezett 2 havi fizetésemet a Budapesti Pincér Nyugdíjalap javára adományozni, ugyszintén a 60 korona saison-pénzről is igényemet elveszitem.

Kelt Budapesten, Április hó.

X. Y. éthordó.

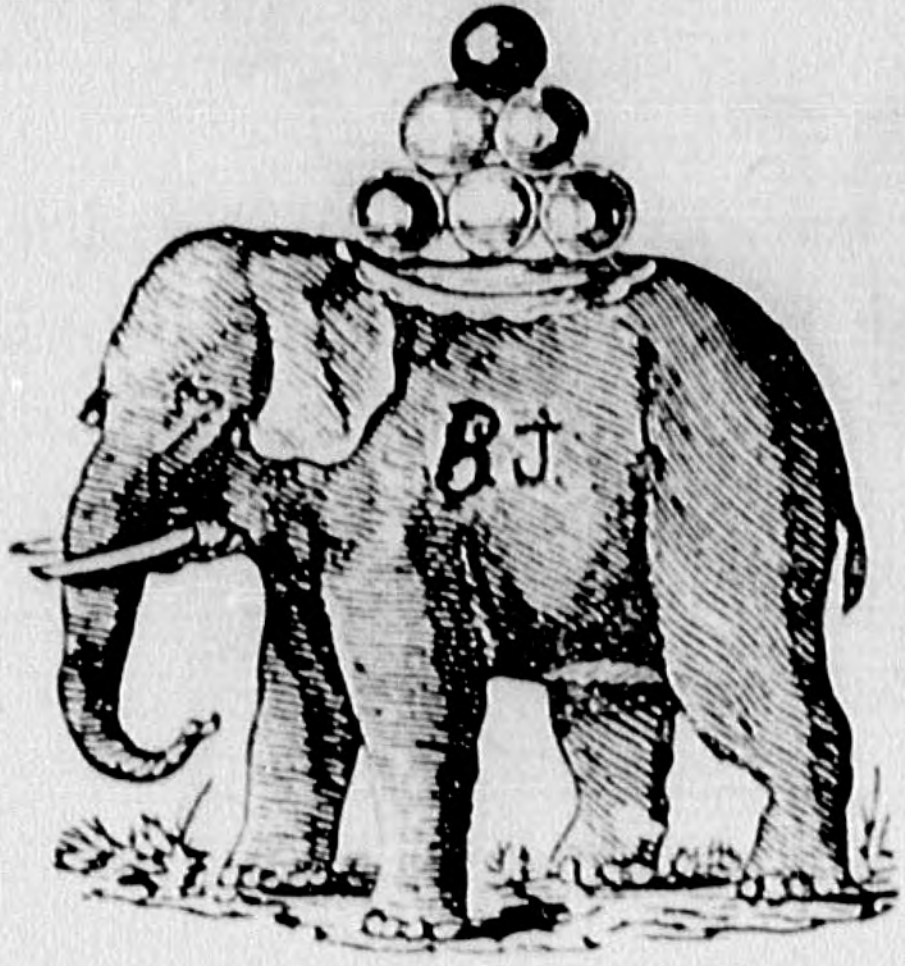
Bármilyen szép áldozatkészség is, Schuller Ferenc ur munkástársainak gazdasági helyzetén segítve, saját pénzéből javítja *Drechsler* éthordóinak fizetését, a mi kemény ítéletünk igazságát Drechslerrel mint munkaadóval szemben ez nem gyöngíti. Mi *az osztályharc* álláspontján állunk és azt valljuk, hogy a pinczérkérdést mint szociális kérdést, egyes modernebbül gondolkodó főpinczerek jótékonyágával megoldani nem lehet. Hogy Schuller szaktárs áldozatkészsége szakmánkban példátlanul áll a maga nemében, elismerjük; hogy nyereség vagy veszteséggel jár-e rá nézve, nem keressük, de bármiképp nézzük a maga humanizmusában, a mi osztályharcunk, a mi öntudatos szervezkedésünk nevétségessé válna ha egyes egyének jószívűségében kimerítve látnánk *a pincérek politikai és gazdasági felszabadítását*. Hogyan jön *Schuller* szaktárs ahhoz, hogy *Drechsler Béla* helyett, ki 100.000-nek ura, fizesse ama munkásokat melyek nem neki, hanem Drechslernek a — kalácsadói? Mi a főpincérekben nem albérllőket hanem pincérmunkásokat látunk kik a mai szabad verseny örült rohamában mindinkább elvesztik a megélhetési talajt, hisz Schuller ur példája bizonyítja, nemcsak bevételeik de kiadásai is emelkednek és abban az osztályharcban, melyet az elnyomott munkásosztály viv a munkaadók tőkés osztályával, ők ha tetszik, ha nem, ritkán lesznek szállodások — hanem érdekeik automatikusan egybeolvad millió és millió munkástársaiknak érdekével. Tudva tehát, hogy míg a vendéglős ipar aranykorát éli, a magyar pincérek pedig tönkre mennek, mi csak a szociáldemokrácia minden polgári politikát túlhaladó elveiben latjuk a pinczérkérdés megoldását. Egyébként egyes kamásli eszű copfos főpincérünknek *Schuller Ferenc* szaktársunk modern gondolkodását példakép ajánljuk, mert hirlik, mióta *Drechsler* megtudta, hogy főpincére az éthordók fizetését saját tárcájából javította, magába szállt és borfiukat à 5 forint fizeti. De azért mégis azt mondjuk: kutyából nem lesz szalonna.

Munkás szaksajtó. Amíg a könyvnyomdászok országos szervezetének hivatalos lapja a „*Typographia*” hetenkint 5200 példányban, tehát havonta 20.800 példányban, a könyvkötők szaklapja kéthetenként 1500, tehát havonta 3000 példányban, a kereskedelmi alkalmazottak lapja havonta kétszer 1200 példányban, a szervezett famunkások szaklapja pedig szintén havonta kétszer 5000—5000 példányban, sőt az építőmunkások lapja havonta kétszer 12.000 példányban, tehát egy hónapban 24.000 példányban terjeszti a világosságot, teljesíti agitáló hivatását és ostorozza a munkások kizsákmányolóit, addig a „*Pinczér Munkás*” dacára, hogy 26—28.000 pincér huzza a rabigát Magyarországon, az 500 példánynál tovább még nem tudta vinni.

Ha végig nézünk a vendéglős és kávé ipar terén gomba módra élősködő szaksajtókon, ha végig olvassuk ezen fényképekkel handlérozó journalokat könnyen rájövünk annak okára, kik tartják állandóan tudatlanságban a pincérséget és kik használják ki annak tudatlanságát és hiúságát. Azt hisszük, következő számunkban nem lesz majd érdektelen, ha szépen sorjában bonckésünk alá vesszük ezeket a modern journalokat, hogy teljes mesztelenségében bemutathassuk őket ama szaktársainknak, kik mindig eme *lapokra* hivathozva visszautasítják az öntudatos pincérek lapját, a „*Pinczér Munkás*”-t és egyuttal rámutassunk arra is, hogy ők ama lapok részéről nagyon jó fejős tehéneknek bizonyulnak.

Szerkesztői üzenetek.

Tóhaty Gy. Pécs. Lapokat küldtünk, az előfizetést csak úgy mint előfizetési felhívásunk írja. Reméljük, hogy Pécsen, mely mindamellett, hogy a nagy vidéki városokhoz tartozik, a mozgalmak az ottani pincérek között sem ismeretlenek, a sikeres agitációt tehát elvárjuk. Hogy a — hivatalos közlöny — levelét nem közölte, ne esodálkozzék, ott ilyen kicsiny dolgokkal nem foglalkoznak. Rajta hát agitáljunk a „*Pinczér-Munkás*” érdekében.



Kávésok figgelmébe!!

Legolesőbban szerezheti be kitünő jó minőségű **Elefant** billiárd golyóit, csavarra járó francia és bécsi dákókat, sakk, dominó, valódi francia dákóbőr, kékkreta stb. Használt dákók darabja 2 korona. Használt elefántesont golyók 4 koronától feljebb.

Mindezek raktáron vannak.

Csorba golyókat magas árban veszek és becserélek.

Árjegyzék
ingyen és
bérmentve.

Beitz János

műsztergályos
Budapest, VI., Akácfa-u. 32.

Egész éjjel nyitva. Egész éjjel nyitva.

HAJDU SÁNDOR

nagyvendéglője a „Bableves csárdához“.

Van szerencsém t. barátaim és a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy a

VII., Miksa-utca 8. szám alatt levő

Bableves-Csárda

cimű vendéglőt Gruber József urtól átvettem és minden törekvésem oda fog irányulni, hogy t. vendégeim igényeinek megfeleljek.

Kitünő magyar konyha.

Valódi borok.

Pincérek borbélyja!

Pincérek fodrásza!

Gross Simon

fodrász-terme  Petőfi-utca 3.



A kartársak fodrásza, ahol a higiénia követelményeinek megfelelő tiszta, gyors és pontos kiszolgálásban részesülnek és mint elvtárs is a kartársak pártfogását megérdemli.



ROSENFELD SÁNDOR

hatóságilag engedélyezett villanyvilágítási és erőátviteli vállalata

Budapest, VI., Vasváry Pál-utca 6. szám.

Elvállal: Villanyvilágítási berendezéseket, petróleumlámpák átalakítását és teljes felszereléseket. Telefon- és csengő berendezéseket. Villamos ivlámpák szakszerű javítását és karban tartását.

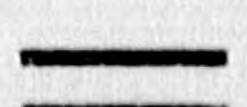


Kitünő minőségű ivlámpaszemek állandóan raktáron.



Kirdetések a „Pinczer-Munkás”



részére felvételnek a kiadó-
 hivatalban 



Dembinszky-utca 4. sz.

